
OCHRANA SÚKROMIA V DIGITÁLNO M VEKU

KOMPLEXNÝ SPRIEVODCA
HROZBAMI A EFEKTÍVNOU
OBRANOU

Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

PLÁN [OBNOVY]

KOMPETENČNÉ
CENTRUM
KYBERNETICKEJ
BEZPEČNOSTI

STU

SLOVENSKÁ TECHNICKÁ
UNIVERZITA V BRATISLAVE

OBSAH

- 1. Úvod do digitálneho súkromia**
 - Definícia a význam
 - Legislatívny rámec (GDPR)
 - 2. Digitálna stopa – Ako sme sledovaní**
 - Mechanizmy webového sledovania (Cookies, Fingerprinting)
 - Zber dát na sociálnych sieťach
 - 3. Krajina hrozieb – Kľúčové riziká**
 - Malware, Phishing a krádež identity
 - Nebezpečenstvá verejných Wi-Fi sietí
 - 4. Budovanie digitálnej pevnosti – Praktická obrana**
 - Digitálna hygiena a kľúčové nástroje (VPN, Správcovia hesiel)
 - Zabezpečenie účtov (2FA) a komunikácie (E2EE)
 - 5. Budúcnosť súkromia – Nové výzvy**
 - Internet vecí (IoT), AI a biometria
 - 6. Záver a zhrnutie**
 - Kľúčové obranné stratégie
-

ÚVOD: PREČO JE SÚKROMIE DÔLEŽITÉ?

- Každá online interakcia zanecháva **digitálnu stopu**.
- Tieto stopy tvoria detailný obraz našich životov, preferencií a správania.
- Pochopenie a ochrana online súkromia je základnou požiadavkou pre zachovanie **osobnej autonómie a bezpečnosti** v 21. storočí.
- Vedomie neustáleho monitorovania môže viesť k cenzúre vlastného správania, známej ako "**chilling effect**" (odstrašujúci účinok).

EVOLÚCIA DIGITÁLNEHO SÚKROMIA

Od práva "byť nechaný na pokoji" k právu na aktívnu kontrolu.

- Moderné chápanie súkromia sa sústreďuje na právo jednotlivca **kontrolovať**, ako sú jeho osobné informácie zhromažďované, ukladané, spracovávané a zdieľané.
- Cieľom nie je absolútne zamedzenie prístupu k informáciám, ale **riadenie tohto prístupu**.
- Súkromie sa mení z pasívneho stavu anonymity na
 - **aktívny a nepretržitý proces** správy vlastnej digitálnej identity.

LEGISLATÍVNY RÁMEC: GDPR

Všeobecné nariadenie o ochrane údajov (GDPR)

- Jeden z najkomplexnejších a najprísnejších právnych rámcov na ochranu súkromia na svete.
- Udeľuje jednotlivcom konkrétne a **vynúiteľné práva**:
 - Právo na prístup k svojim údajom.
 - Právo na ich opravu.
 - Právo na ich vymazanie ("právo byť zabudnutý").
 - Právo na obmedzenie spracúvania a prenosnosť údajov.
- Organizácie musia konať **transparentne** a získať **platný a informovaný súhlas** so spracovaním údajov.

DIGITÁLNA STOPA: AKO SME SLEDOVANÍ?

- Každá naša aktivita na internete je aktívne zbieraná a analyzovaná s cieľom vytvoriť čo najpresnejší profil používateľa.
- Mnohé sledovacie technológie sú navrhnuté tak, aby boli pre bežného používateľa **neviditeľné**.
- Existuje priepasť medzi **vnímanou a reálnou úrovňou súkromia**, čo vedie k podceneniu hrozieb.

MECHANIZMUS č. 1: SÚBORY COOKIE

- **Cookies** sú malé textové súbory, ktoré webové stránky ukladajú do prehliadača.
- Ich pôvodný účel je legitímny: zapamätanie si prihlasovacích údajov, obsahu košíka alebo jazyka stránky.
- Existujú však rôzne typy s odlišným dopadom na súkromie.

TYPY SÚBOROV COOKIE

- **First-party (prvostranové):** Ukladané priamo navštívenou stránkou. Vo všeobecnosti prospešné pre používateľský komfort.
- **Third-party (tret'ostranové):** Ukladané inými doménami (reklamné siete, sociálne médiá). Ich hlavným účelom je **sledovať vašu aktivitu naprieč rôznymi webovými stránkami** na vytváranie profilov pre cielenú reklamu.
- **Zombie cookies:** Obzvlášť invazívna forma, ktorá sa dokáže **obnoviť aj po vymazaní** z prehliadača.

MECHANIZMUS č. 2: DIGITÁLNY ODTLAČOK (FINGERPRINTING)

- Oveľa sofistikovanejšia a ťažšie odvrátiteľná metóda sledovania ako cookies.
- Pasívne zbiera a kombinuje sériu technických informácií o konfigurácii vášho prehliadača a zariadenia.
- Funguje aj v
inkognito režime alebo pri pravidelnom mazaní cookies.

AKO FUNGUJE DIGITAL FINGERPRINTING?

Zbierané atribúty zahŕňajú:

- Operačný systém a jeho verzia
- Typ a verzia webového prehliadača
- Nainštalované pluginy a rozšírenia
- Systémové písmo (fonty)
- Rozlíšenie obrazovky a časové pásmo
- Informácie o hardvéri (grafická karta, CPU)
- Kombinácia týchto atribútov je **prekvapivo unikátna**. Štúdia ukázala, že až 99% používateľov Firefoxu malo jedinečný odtlačok.

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI A ZBER DÁT NA SOCIÁLNYCH SIETĎACH

- **Sledovacie pixely (Web beacons):** Miniaturne, neviditeľné obrázky (1x1 pixel) vložené do webov alebo e-mailov, ktoré pri načítaní signalizujú, že obsah bol zobrazený.
- **IP adresa:** Odhaľuje vašu približnú geografickú polohu a poskytovateľa internetu.
- **Aktivita mimo platformy:** Sociálne siete vás sledujú naprieč celým internetom pomocou:
 - **Sociálnych pluginov** (tlačidlá "Páči sa mi to").
 - **Facebook Pixel** (sledovací kód na e-shopoch).
 - **Prihlásenia cez sociálne siete.**

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNÍ AKÉ ÚDAJE O POUŽÍVATEĽOCH SA BEŽNE ZBIERAJÚ?

Údaje, ktoré poskytne používateľ sám

(Bežné pri registrácii, nákupe alebo používaní služby)

- Meno, e-mail, telefónne číslo
- Fakturačná adresa, doručovacia adresa
- Platobné údaje (niekedy samotná karta nie je uložená, iba tokenizovaná)
- Preferencie účtu (jazyk, nastavenia, profily)
- Obsah, ktorý používateľ pridáva (komentáre, videá, recenzie)

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNÍ AKÉ ÚDAJE O POUŽÍVATEĽOCH SA BEŽNE ZBIERAJÚ?

Technické a prevádzkové údaje zbierané automaticky

(Údaje o zariadení a prehliadači)

- typ zariadenia (mobil, PC, tablet)
- operačný systém (Windows, iOS, Android...)
- typ a verzia prehliadača (Chrome, Safari...)
- rozlíšenie obrazovky
- nastavený jazyk prehliadača
- IP adresa (z nej možno odvodiť približnú geolokáciu)
- informácie o sieti (poskytovateľ, typ pripojenia)
- nastavenie cookies, podporované technológie (JavaScript, WebGL...)

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKÉ ÚDAJE O POUŽÍVATEĽOCH SA BEŽNE ZBIERAJÚ?

Technické a prevádzkové údaje zbierané automaticky

(Údaje o zariadení a prehliadači)

Typ údajov	YouTube	Facebook	Heureka	E-shop
IP adresa	✓	✓	✓	✓
Typ zariadenia / OS	✓	✓	✓	✓
Browser, verzia, jazyk	✓	✓	✓	✓
Rozlíšenie obrazovky	✓	✓	✓	✓
Systémové nastavenia	✓	✓	⚠	⚠
Geolokácia (z IP)	✓	✓	✓	✓

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKÉ ÚDAJE O POUŽÍVATEĽOCH SA BEŽNE ZBIERAJÚ?

Technické a prevádzkové údaje zbierané automaticky

(Údaje o aktivite používateľa)

E-shopy, YouTube, sociálne siete či mediálne weby sledujú:

- kliknutia na stránke
- čas strávený na jednotlivých sekciách
- videá, ktoré pozeráte a ako dlho
- produkty, ktoré si prezeráte
- čo vložíte do košíka
- spôsob pohybu po stránke (heatmapy, skrolovanie)
- z akého zdroja ste na stránku prišli (Google, reklama, newsletter...)

Tieto údaje sú využívané najmä na **personalizáciu obsahu a reklám**

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKÉ ÚDAJE O POUŽÍVATEĽOCH SA BEŽNE ZBIERAJÚ?

Cookies a podobné technológie

Moderné weby využívajú kombináciu:

- Cookies (identifikácia používateľa medzi návštevami)
- LocalStorage / sessionStorage
- Tracking pixely (napr. Facebook Pixel)
- Fingerprinting** (odtlačok prehliadača)
- Analytické nástroje (Google Analytics, Matomo...)
- Serverové logy (prístupové záznamy)

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNÍ AKÉ ÚDAJE O POUŽÍVATEĽOCH SA BEŽNE ZBIERAJÚ?

Údaje o polohe

- * odvodené z IP adresy (orientačné, presnosť na úroveň mesta)
- * presné GPS dáta, iba ak ich používateľ povolí v aplikácii

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKÉ ÚDAJE O POUŽÍVATEĽOCH SA BEŽNE ZBIERAJÚ?

Čo presne robí Facebook/Meta Pixel?

Facebook Pixel = sledovací kód, ktorý zbiera údaje o používateľoch na weboch mimo Facebooku, aby mohol lepšie cieľiť reklamy, vytvárať publiká a merať konverzie

Bežne sleduje:

- * URL navštívenej stránky
- * čas strávený na stránke
- * typ zariadenia, rozlíšenie
- * zdroj návštevy (Google, Facebook, reklama...)
- * akcie používateľa (AddToCart, Purchase, Search, ViewContent)

Nemá priamy prístup k: heslám, údajom o karte, súkromným správam

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKÉ ÚDAJE O POUŽÍVATEĽOCH SA BEŽNE ZBIERAJÚ?

Čo presne robí Facebook/Meta Pixel?

Informuje Facebook, aké akcie si na stránke urobil

Príklady sledovaných udalostí:

- * prezeral si produkt
- * vložil si produkt do košíka
- * dokončil objednávku
- * registroval si sa
- * klikol si na tlačidlo
- * navštívil určitú podstránku

Pixel sa snaží prepojiť návštevu webu s Facebook účtom → umožňuje remarketing.

(Ukáže ti reklamy na produkty, ktoré si videl, ale nekúpil. („Zabudol si niečo v košíku?“))

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNÍ AKÉ ÚDAJE O POUŽÍVATEĽOCH SA BEŽNE ZBIERAJÚ?

Google Analytics (GA4)**

Zameriava sa na:

- * počet návštev
- * zdroje návštev (Google, reklama, sociálne siete)
- * správanie používateľov:
 - * bounce rate
 - * čas na stránke
 - * udalosti (scroll, kliknutie, formuláre)
- * demografiu (ak je povolená)
- * technické údaje: zariadenie, OS, prehliadač

GA4 sa nesnaží identifikovať konkrétne osoby, ale používateľské segmenty — je orientovaný na anonymizované agregované dáta.

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKÉ ÚDAJE O POUŽÍVATEĽOCH SA BEŽNE ZBIERAJÚ?

Rizikost' pre súkromie

Kritérium	Facebook Pixel	Google Analytics
Sledovanie naprieč webmi	veľmi silné	stredné
Snaha identifikovať používateľa	vysoká (cez Facebook ID)	nízka (anonymizované ID)
Profilovanie	veľmi vysoké	nízke až stredné
Remarketing	vedomý cieľ nástroja	obmedzený (Google Ads)
Závislosť na účte používateľa	silná (FB login = presné prepojenie)	slabá (neprepája sa s Google účtom)

Facebook Pixel je oveľa invazívnejší a rizikovejší pre súkromie.

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNÍ LOCALSTORAGE - SESSIONSTORAGE

LocalStorage aj **SessionStorage** sú webové úložiská v prehliadači. Neboli vytvorené primárne na sledovanie používateľov, ale **v praxi sa často zneužívajú ako doplnkový alebo alternatívny tracking mechanizmus.**

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNÍ LOCALSTORAGE - SESSIONSTORAGE

Úložisko	Trvanie	Prístup	Typické využitie
localStorage	kým ho používateľ nevymaže; pretrváva medzi reláciami	akýkoľvek skript na danej doméne	dlhodobé identifikátory („super cookies“)
sessionStorage	len do zatvorenia tabu	dostupné len z tej istej tabu	session ID, krátkodobé sledovanie

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKO SA POUŽÍVAJÚ PRI SLEDOVANÍ

Ukladanie identifikátorov používateľa (tracking ID)

- Pri každej návšteve tej istej domény zostane identifikátor rovnaký.
To umožní webu rozoznať používateľa aj bez cookies.
- **Prečo je to problém?**
LocalStorage nemá dátum expirácie → zostane tam celé mesiace/roky.

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKO SA POUŽÍVAJÚ PRI SLEDOVANÍ

Rekonštrukcia vymazaných cookies (respawn cookies)

- Ak používateľ vymaže cookies alebo odmietne 3rd-party cookies, niektoré trackery:
- uložený identifikátor nechajú v localStorage,
- pri novej návšteve prečítajú hodnotu,
- *znovu vytvoria* reklamné alebo analytické cookies.

Ide o tzv. **respawning cookies**, ktoré používajú firmy na obchádzanie súhlasu používateľa.

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKO SA POUŽÍVAJÚ PRI SLEDOVANÍ

Fingerprinting cez LocalStorage

- LocalStorage môže slúžiť ako ďalší údaj vo fingerprintingu. Tracker sleduje:
- či sa súbor v localStorage nachádza,
- aký jedinečný identifikátor obsahuje,
- ako často s ním používateľ interaguje.

Fingerprinting = kombinácia rôznych údajov z prehliadača → unikátny profil.

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKO SA POUŽÍVAJÚ PRI SLEDOVANÍ

Prečo trackeri obchádzajú cookies cez LocalStorage?

- neexistuje štandardná možnosť *blokovania* localStorage tak ako cookies,
- GDPR cookie lišty sa týkajú najmä cookies → localStorage sa často skrýva mimo regulácie,
- údaje sú prístupné len na doméne → obchádza to obmedzenia third-party cookies,
- dá sa kombinovať s fingerprintingom → veľmi presné sledovanie.

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKO SA POUŽÍVAJÚ PRI SLEDOVANÍ

Právny pohľad (GDPR)

- Podľa GDPR je **akýkoľvek identifikátor uložený v localStorage osobný údaj**, ak používateľ dokáže identifikovať alebo profilovať.

To znamená:

- musí existovať právny základ (zvyčajne **súhlas**),
- používateľ musí byť **informovaný** o účele,
- nesmie sa používať na skryté sledovanie.

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKO SA POUŽÍVAJÚ PRI SLEDOVANÍ

SessionStorage na sledovanie jednej návštevy

- Používa sa na:
- meranie dĺžky relácie,
- sledovanie klikov a pohybu v rámci jednej relácie,
- sledovanie „pathu“ v rámci webu,
- rozpoznanie reloadu tabov.

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI ÚČELY ZBERU ÚDAJOV

1. Personalizácia obsahu

- * odporúčanie videí (YouTube)
- * odporúčanie produktov (e-shop)
- * prispôsobenie zobrazovaných kategórií, feedu

2. Cielená reklama (Najčastejší komerčný dôvod)

- * zobrazovanie reklám podľa záujmov
- * remarketing (napr. pripomenutie produktov z e-shopu)
- * meranie účinnosti kampaní

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI ÚČELY ZBERU ÚDAJOV

3. Analytika a zlepšovanie služieb

- * sledovanie výkonu webu
- * zisťovanie, kde zákazníci odpadajú
- * optimalizácia užívateľského rozhrania
- * testovanie nových funkcií (A/B testy)

4. Bezpečnosť a prevencia podvodov

- * detekcia podozrivých prihlásení
- * identifikácia botov
- * ochrana pred spamom
- * kontrola transakcií (pri e-shopoch)

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKO SA ÚDAJE ĎALEJ VYUŽÍVAJÚ?

Interné využitie firmy

- * personalizované odporúčania
- * tvorba interných reportov
- * segmentácia zákazníkov
- * zlepšovanie funkcií platformy

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKO SA ÚDAJE ĎALEJ VYUŽÍVAJÚ?

Ako sa údaje ďalej využívajú?

Zdieľanie s tretími stranami

Bežne (ak používateľ súhlasí alebo to vyplýva zo služieb):

- * platobné brány
- * logistické spoločnosti (doručenie objednávok)
- * analytické nástroje
- * reklamné siete (Google Ads, Meta Ads...)
- * partnerské firmy (pri vernostných programoch)

Predaj údajov je v EÚ prísne regulovaný GDPR, ale môže sa diať vo forme agregovaných a anonymizovaných dát.

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKO SA ÚDAJE ĎALEJ VYUŽÍVAJÚ?

YouTube (Google)

- * odporúčanie videí (algoritmus)
- * zacielenie reklám
- * meranie výkonnosti videí
- * ochrana proti podvodom a botom
- * personalizácia feedu a notifikácií
- * analytika pre tvorcov

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKO SA ÚDAJE ĎALEJ VYUŽÍVAJÚ?

Facebook (Meta)

- * zostavenie personalizovaného newsfeedu
- * cielenie reklamy podľa záujmov, správania, kontaktov
- * odporúčanie priateľov
- * rozpoznávanie trendov a vzorcov správania
- * zabezpečenie účtu a detekcia podvodov
- * prepojenie aktivít medzi aplikáciami (Facebook, Instagram, WhatsApp)

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKO SA ÚDAJE ĎALEJ VYUŽÍVAJÚ?

Typický e-shop

- * spracovanie objednávok a doručenia
- * personalizácia ponuky (napr. odporúčané produkty)
- * remarketing (pripomenutie opusteného košíka)
- * analytika predaja a návštevnosti
- * detekcia podvodných platieb
- * zasielanie newsletterov a marketingových kampaní

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI AKO SA ÚDAJE ĎALEJ VYUŽÍVAJÚ?

Ktoré platformy zbierajú najviac dát?

1. Facebook (Meta) – najkomplexnejší zber dát, vrátane sociálnych vzťahov, profilov a správania.
2. YouTube (Google) – silná analytika obsahu a reklamný ekosystém.
3. Heureka – zameraná na produkty a recenzie, menej osobných údajov.
4. Typický e-shop – zbiera najmenej, zvyčajne len údaje potrebné na nákup + marketing.

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNÍ LEGÁLNY RÁMEC

(zjednoduše)

V EÚ platí najmä:

- * GDPR
- * ePrivacy smernica (cookies)
- * Národné zákony o ochrane osobných údajov

Tie určujú, že:

- * zber údajov musí byť oprávnený a primeraný
 - * niektoré údaje vyžadujú súhlas
 - * používateľ musí mať prístup k tomu, čo sa zbiera
 - * firma musí vysvetliť účel zberu
-

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNÍ RIZIKO ROZSIAHLEJ PROFILÁCIE POUŽÍVATEĽOV

Veľké platformy (najmä Facebook a YouTube) dokážu kombinovať údaje o:

- * správaní (čo sleduješ, na čo klikáš, ako dlho),
- * technických parametroch (zariadenie, poloha),
- * sociálnych väzbách,
- * osobných preferenciách a názoroch.

Riziká:

- * vznik „detailných behaviorálnych profilov“ – čo ťa zaujíma, aké máš zvyky, kedy si online, čo kupuješ
- * možnosť precízneho zacielenia reklám, ktoré môžu vplývať na tvoje rozhodovanie
- * pri dostatočnom množstve dát možno odhadnúť aj citlivé informácie: politické názory, zdravotné témy, finančný stav, životný štýl

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI RIZIKO ROZSIAHLEJ PROFILÁCIE POUŽÍVATEĽOV

Riziko sledovania naprieč webmi (cross-site tracking)

Mnohé stránky integrujú:

- * Facebook Pixel
- * Google Analytics
- * AdSense

Riziká:

- * vzniká globálny sledovací profil, ktorý nepatrí len jednej stránke
- * môže dôjsť k dlhodobému monitorovaniu tvojho online správania
- * ťažká možnosť kontroly – používateľ často nevie, kde všade je sledovaný

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI RIZIKO ROZSIAHLEJ PROFILÁCIE POUŽÍVATEĽOV

Firmy zdieľajú dáta s:

- * reklamnými spoločnosťami,
- * logistickými partnermi,
- * analytickými nástrojmi,
- * vývojármi externých aplikácií.

Riziká:

- * únik alebo zneužitie dát mimo pôvodnej platformy
- * ťažko kontrolovateľné šírenie – raz zdieľané údaje sa môžu dostať k ďalším subjektom
- * riziko cielených podvodov (phishing, podvodné reklamy), keď sú údaje kombinované s inými databázami

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI RIZIKO ROZSIAHLEJ PROFILÁCIE POUŽÍVATEĽOV

Platformy:

- * Facebook má historicky najviac prípadov zdieľania údajov s tretími stranami.
- * E-shopy prenášajú údaje logistike (adresy), čo je citlivé, ale menej škálovateľné.

Riziko deanonymizácie

Aj keď nepoužívaš skutočné meno, platformy môžu používateľa identifikovať kombináciou:

- * IP adresy,
 - * fingerprintingu prehliadača,
 - * spôsobu používania webu,
 - * cookies a lokálne uložených dát.
-

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI RIZIKO ROZSIAHLEJ PROFILÁCIE POUŽÍVATEĽOV

Riziko úniku dát (data breach)**

Aj u veľkých firiem dochádza k únikom (napr. Facebook mal viackrát masívne incidenty).

Riziká:

- * mail + telefónne číslo môžu viesť k phishingu
- * adresa a meno môžu viesť k sociálnemu inžinierstvu
- * kombinované úniky (napr. z iných služieb) umožnia skladať detailné profily

Typické e-shopy sú rizikové najmä z dôvodu:

- * slabšej bezpečnosti malých prevádzkovateľov
- * uchovávaní kontaktných a adresných údajov

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNÍ RIZIKO ROZSIAHLEJ PROFILÁCIE POUŽÍVATEĽOV

Veľké platformy ukladajú údaje ****roky**** alebo "navždy" (kým ich používateľ sám nepožiadá o vymazanie).

Riziká:

- * historické údaje môžu byť použiteľné aj o mnoho rokov neskôr
- * zmena podmienok alebo majiteľa služby môže znamenať nové formy využitia
- * staré aktivity môžu byť spätne analyzované (napr. zmeny názorov, správania)

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI RIZIKO ROZSIAHLEJ PROFILÁCIE POUŽÍVATEĽOV

Riziko použitia dát na účely, s ktorými používateľ nepočíta

Služby môžu údaje využívať aj na:

- * tréning interných modelov (AI, odporúčacie systémy)
- * nový druh personalizácie
- * prediktívne analýzy (napr. odhad nákupného správania)

Používateľ o tom často nevie, hoci je to formálne popísané v podmienkach.

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI OCHRANA

Minimalizovať identifikáciu:

- * používať anonymný alebo alternatívny e-mail
- * nevypĺňať nepovinné údaje
- * obmedziť zdieľanie telefónneho čísla

Minimalizovať sledovanie:

- * blokovať tracking cookies
- * používať prehliadač s ochranou súkromia (Firefox, Brave)
- * využívať režim kontajnerov pre sociálne siete

Minimalizovať profilovanie:

- * pravidelne mazať históriu a cookies
 - * vypnúť personalizované reklamy (Google, Facebook to umožňujú)
 - * používať samostatné účty pre rôzne účely
-

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI OCHRANA

Minimalizuj identifikačné údaje, ktoré o sebe poskytuješ**

Používaj separátne e-maily

* jeden pre sociálne siete

* jeden pre nákupy

* jeden pre dôležité veci (banky, úrad)

Únik z jednej služby tak neohrozí všetko.

Neposkytuj telefón, ak to nie je nutné

Telefónne číslo je extrémne cenný identifikátor.

Vo väčšine služieb nie je povinný.

Vyhýbaj sa registráciám cez Facebook/Google

„Prihlásiť sa cez Facebook/Google“ = prepojenie účtov = viac sledovania.

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI OCHRANA

Používaj doplnky na blokovanie sledovania

Najsilnejšia kombinácia:

- * uBlock Origin (blokovanie reklám a trackerov)
- * Privacy Badger (učí sa trackery rozpoznávať)
- * Cookie AutoDelete (automatické mazanie cookies po zatvorení tabov)
- * ClearURLs (odstraňuje sledovacie parametre z URL)

Táto kombinácia dokáže zablokovať aj 70–90 % bežného trackingu.

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI OCHRANA

Vypni third-party cookies

Vo Firefoxu a Brave sú predvolene blokované.

Používaj prehliadačové kontajnery

Firefox má doplnok ****Facebook Container**** → zabráni Facebooku sledovať ťa mimo svojho webu.

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI OCHRANA

Minimalizuj otlačok prehliadača (fingerprinting)

Fingerprinting dokáže identifikovať zariadenie aj bez cookies.

Vo Firefoxe aktivuj „Strict tracking protection“

Obmedzí fonty, API a prvky, ktoré fingerprinting využíva.

Používaj uBlock Origin v režime „Hard Mode“

Znižuje množstvo načítaných skriptov.

Nepoužívaj zbytočné doplnky

Čím viac doplnkov → tým unikátnejší prehliadač.

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI OCHRANA

V Android/iOS vypni „personalizované reklamy“

* Android: Nastavenia → Súkromie → Reklamy → Vypnúť personalizáciu

* iOS: Nastavenia → Súkromie → Tracking → Zakázať appkám sledovanie

Minimalizuj sledovanie zo strany Google, Facebooku, YouTube**

Google / YouTube:

* vypni soft personalizácie na myaccount.google.com

* vypni históriu polohy

* vypni históriu YouTube (vyhľadávanie aj sledovania)

* sleduj videá v anonymnom okne, ak nechceš, aby ovplyvňovali odporúčania

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI OCHRANA

Facebook:

- * vypni „Activity Off Facebook“ (sledovanie na cudzích weboch)
- * obmedz, kto ťa môže nájsť podľa telefónu/e-mailu
- * každému povoleniu v „Apps and Websites“ prekontroluj rozsah dát
- * na mobile vypni povolenia, ktoré nepotrebuje (GPS, mikrofón, kontakty)

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNÍ OCHRANA

6. Minimalizuj sledovanie pri nakupovaní**

Nemaj trvalo prihlásený účet v e-shopoch

Keď si prihlásený, môžu ťa profilovať presnejšie (história, kliky).

Používaj anonymné okná pri porovnávaní cien

Niektoré obchody menia ceny podľa profilu používateľa.

Vymaž cookies pri odchode z e-shopu

Najmä ak využívajú analytické nástroje typu Hotjar/Smartlook.

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI OCHRANA

Pre oddelenie identít používaj viacero prehliadačov

Napr.:

- * Firefox (bežné prehliadanie)
- * Brave (sociálne siete)
- * Tor (citlivé veci, anonymita)

NEVIDITEĽNÍ ŠPIÓNI OCHRANA

Minimalizuj riziko únikov dát**

Používaj silné, unikátne heslá

Správca hesiel (Bitwarden, 1Password) je veľmi odporúčaný.

Zapni dvojfaktorové overenie (2FA)

Znižuje riziko prevzatia účtu.

Pravidelne čist Google/MyActivity a Facebook Activity

Odstraňovanie starých údajov znižuje dlhodobú sledovateľnosť.

HROZBA č. 3: KRÁDEŽ IDENTITY A RIZIKÁ NADMERNÉHO ZDIEĽANIA

- **Krádež identity:** Neoprávnené získanie a použitie osobných údajov inej osoby na podvodné účely.
- **Dôsledky:**
 - **Finančné podvody** (žiadosti o pôžičky vo vašom mene).
 - **Poškodenie reputácie** (vytvorenie falošných profilov, rozosielanie podvodných správ vašim kontaktom).
- **Prípadová štúdia:** Zdieľanie fotografií z dovolenky v reálnom čase je otvorenou pozvánkou pre zlodejov, ktorým signalizujete, že váš byt je prázdny.

HROZBA č. 4: NEBEZPEČENSTVO VEREJNÝCH WI-FI SIETÍ

Verejné Wi-Fi siete v kaviarňach, hoteloch či na letiskách sú často nezabezpečené a predstavujú jedno z najväčších bezpečnostných rizík.

- **Man-in-the-Middle (MitM) útok:** Útočník sa vloží medzi vás a Wi-Fi router a môže **odpočúvať** a **manipulovať** vašu nešifrovanú komunikáciu.
- **Evil Twin (Zlé dvojča):** Útočník vytvorí falošný Wi-Fi prístupový bod s názvom identickým alebo podobným legitímnej sieti. Po pripojení má plnú kontrolu nad vašou komunikáciou a môže vás presmerovať na falošné prihlasovacie stránky.

BUDOVANIE DIGITÁLNEJ PEVNOSTI

Ochrana súkromia si vyžaduje **proaktívny a viacvrstvový prístup**.

Efektívna obrana je kombináciou:

- 1. Správnych nástrojov**
- 2. Osvojených návykov (digitálnej hygieny)**
- 3. Neustáleho vzdelávania**

Je to ako zabezpečenie domu: potrebujete pevné dvere (heslo), kvalitný zámok (2FA), alarm (antivírus) a obozretnosť (rozpoznávanie phishingu).

ZÁKLADY DIGITÁLNEJ HYGIENY (CHECKLIST)

Používajte silné a unikátne heslá pre každú službu (min. 12-16 znakov, kombinácia písmen, čísel, symbolov).

Pravidelne aktualizujte softvér (OS, prehliadač, aplikácie) – aktualizácie obsahujú kritické bezpečnostné záplaty.

Pravidelne zálohujte svoje dáta – najúčinnější obrana proti ransomware.

Buďte obozretní pri klikaní a sťahovaní – sťahujte len z oficiálnych zdrojov.

Minimalizujte svoju digitálnu stopu – nastavte si profily na sociálnych sieťach ako súkromné.

Používajte bezpečnostný softvér (antivírus, firewall).

Pravidelne kontrolujte nastavenia súkromia vo svojich účtoch.

NÁSTROJ č. 1: PREHLIADAČE ZAMERANÉ NA SÚKROMIE

Štandardné prehliadače (napr. Chrome) sú často súčasťou ekosystému postaveného na zbere dát. Alternatívy ponúkajú lepšiu ochranu:

- **Brave:** Predvolene **blokuje všetky reklamy a sledovacie skripty**, čím zrýchľuje načítavanie stránok. Poskytuje robustnú ochranu proti digitálnemu odtlačku (fingerprinting).
- **Mozilla Firefox:** Vyvíjaný neziskovou organizáciou. Funkcia
 - **"Total Cookie Protection"** izoluje cookies pre každú stránku zvlášť, čím bráni sledovaniu naprieč webmi.

NÁSTROJ Č. 2: VIRTUÁLNE PRIVÁTNE SIETE (VPN)

- **Princíp fungovania:** VPN vytvára **bezpečný, šifrovaný "tunel"** medzi vaším zariadením a internetom. Vaša komunikácia sa javí, akoby pochádzala z IP adresy a polohy VPN servera.
 - **Kedy použiť VPN?**
 - **NEVYHNUTNOSŤ na verejných Wi-Fi sieťach** – chráni pred odpočúvaním a MitM útokmi.
 - **Na ochranu pred poskytovateľom internetu (ISP)**, ktorý inak vidí vašu históriu prehliadania.
 - **Na obchádzanie geoblokácie.**
VPN chráni pred poskytovateľom internetu a webmi pred štandardnou IP,
 - **ale VPN nebráni sledovaniu cez cookies a fingerprinting**
-

NÁSTROJ Č. 3: SPRÁVCOVIA HESIEL

Ľudská pamäť nedokáže spravovať desiatky unikátnych a zložitých hesiel. Správcovia hesiel tento problém riešia bezpečne.

- **Princíp fungovania:** Digitálny trezor, ktorý ukladá všetky heslá do **silne šifrovanej databázy**. Prístup je chránený jediným, veľmi silným **hlavným heslom (Master Password)**.
- **Výhody:**
 - Generujú extrémne silné heslá.
 - Automaticky vyplňajú prihlasovacie údaje.
 - Umožňujú používať **unikátne heslo pre každú službu**, čo je najdôležitejší princíp ochrany účtov.
- **Príklady:** Bitwarden (open-source), 1Password, NordPass.

ZABEZPEČENIE ÚČTOV: DVOJFAKTOROVÁ AUTENTIFIKÁCIA (2FA)

- Jedna z najúčinnejších metód na ochranu účtov, aj keď útočník ukradne vaše heslo.
- Pridáva **druhú vrstvu overenia** k prihlasovaciemu procesu. Vyžaduje kombináciu:
 - **Niečo, čo viete** (heslo)
 - **Niečo, čo máte** (telefón, hardvérový kľúč)

METÓDY 2FA

- **SMS kódy:** Pohodlné, ale **najmenej bezpečná metóda** kvôli riziku "SIM swapping" útokov.
- **Aplikácie na generovanie kódov (TOTP):** Aplikácie ako Google Authenticator alebo Authy generujú časovo obmedzené kódy.

Bezpečnejšia alternatíva k SMS.

- **Push notifikácie:** Aplikácia pošle na telefón notifikáciu "Pokúšate sa prihlásiť?", kde stačí ťuknúť na "Áno". Pohodlné a bezpečné.
- **Hardvérové bezpečnostné kľúče (FIDO/U2F):** Malé USB/NFC zariadenia (napr. YubiKey). Považujú sa za **najbezpečnejšiu formu 2FA**, odolnú voči phishingu.

ZABEZPEČENIE KOMUNIKÁCIE: END-TO-END ŠIFROVANIE (E2EE)

- **Princíp E2EE:** Správa je zašifrovaná na zariadení odosielateľa a dešifrovať ju dokáže **len zariadenie príjemcu**.
- Ani poskytovateľ služby (napr. WhatsApp, Signal) **nedokáže prečítať obsah správ**.
- Toto je zlatý štandard zabezpečenia súkromnej komunikácie.

PREVZATIE KONTROLY: SPRÁVA POVOLENÍ APLIKÁCIÍ

- Mobilné aplikácie často žiadajú prístup k funkciám a dátam (poloha, kontakty, mikrofón), ktoré pre svoje fungovanie **nevyhnutne nepotrebujú**.
- Pravidelná kontrola a správa týchto povolení je kľúčová.
- **Vždy sa pýtajte:** "Naozaj potrebuje táto hra prístup k mojim kontaktom a mikrofónu?"
- **Ako na to:**
 - **Android:** Nastavenia > Aplikácie > Správca povolení.
 - **iOS:** Nastavenia > Súkromie a bezpečnosť.

UZAMKNUTIE SOCIÁLNYCH SIETÍ: FACEBOOK

Dve kľúčové nastavenia na obmedzenie sledovania:

1. Aktivita mimo Facebooku (Off-Facebook Activity):

- Nastavenia > Vaše informácie na Facebooku > Aktivita mimo Facebooku.
- Umožňuje **vymazať históriu** dát z tretích strán.
- Kľúčové je **vypnúť "Budúcu aktivitu mimo Facebooku"**, aby sa nové dáta nespájali s vaším účtom.

2. Preferencie reklám:

- Centrum účtov > Preferencie reklám > Nastavenia reklám.
- **Zakážte používanie dát od partnerov** a obmedzte cielenie reklám na základe vašich aktivít.

UZAMKNUTIE SOCIÁLNYCH SIETÍ: INSTAGRAM

- **Prepnite na súkromný účet:** Najjednoduchší a najefektívnejší krok. Vaše príspevky uvidia len schválení sledujúci.
 - Nastavenia a súkromie > Súkromie účtu > Súkromný účet.
- **Namietat' voči použitiu dát pre AI:** Meta plánuje používať verejné dáta na tréningovanie AI. V centre ochrany súkromia je možné vyplniť formulár a **vzniesť námietku**.
- **Prepnite z profesionálneho na osobný účet:** Profesionálne účty sú vždy verejné. Ak nepotrebuje analytiku, prepnite sa späť.

BUDÚCNOSŤ SÚKROMIA: NOVÉ VÝZVY

Nové technológie prinášajú komplexnejšie výzvy, ktoré posúvajú hranice chápania súkromia.

- **Internet vecí (IoT):** Miliardy pripojených zariadení (inteligentné reproduktory, kamery, senzory) neustále zbierajú dáta v našich najintímnejších priestoroch.
- **Umelá inteligencia (AI):** Umožňuje z masívneho objemu dát extrahovať vzorce, robiť predpovede a automatizované rozhodnutia.
- **Biometrická autentifikácia:** Pohodlie vs. nezmeniteľné riziko.

RIZIKÁ IOT A AI

- **Extrémne detailné profilovanie:** Zariadenia v inteligentnej domácnosti zbierajú dáta o našich rozhovoroch, zvykoch, dennom režime a pohybe.
- **Automatizované rozhodovanie:** Algoritmy AI môžu na základe zozbieraných dát robiť rozhodnutia s priamym dopadom na náš život (napr. výška poistného, schválenie úveru).
- **Riziko diskriminácie:** AI modely trénované na historických dátach môžu reprodukovat' a zosilňovat' spoločenské predsudky.

RIZIKÁ BIOMETRICKEJ AUTENTIFIKÁCIE

Hlavný problém: Biometrické dáta sú neoddeliteľne spojené s našou fyzickou identitou a **nemôžeme ich zmeniť ako heslo.**

- **Nezmeniteľné riziko:** Ak dôjde k úniku databázy s biometrickými údajmi, táto **kompromitácia je trvalá.** Váš odtlačok prsta je navždy "spálený".
- **Spoofing a Deepfakes:** Útočníci môžu biometrické systémy oklamať pomocou 3D tlačiarňí alebo falošných odliatkov ("spoofing"). AI umožňuje vytvárať realistické "deepfake" videá a audio záznamy.
- **Masové sledovanie:** Technológia rozpoznávania tváre vo verejnom priestore predstavuje obrovské riziko pre anonymitu a slobodu.

ZÁVER: SÚKROMIE AKO AKTÍVNY PROCES

- Ochrana súkromia **nie je cieľový stav**, ale dynamický a nepretržitý proces.
- Pasívny prístup a spoliehanie sa na predvolené nastavenia je ekvivalentom ponechania odomknutých dverí.
- Vyžaduje si to kombináciu vedomostí, nástrojov a predovšetkým **neustálu ostražitosť**.

ZHRNUTIE KLÚČOVÝCH OBRANNÝCH STRATÉGIÍ

Efektívna obrana stojí na troch pilieroch:

1. NÁSTROJE:

- Prehliadač zameraný na súkromie (Brave, Firefox).
- Virtuálna privátna sieť (VPN).
- Správca hesiel (Bitwarden, 1Password).

2. NÁVYKY:

- Zásady digitálnej hygieny (aktualizácie, zálohy).
- Aktivácia dvojfaktorovej autentifikácie (2FA) všade, kde je to možné.

3. VEDOMOSTI:

- Schopnosť rozpoznať phishing a sociálne inžinierstvo.
- Pochopenie, ako spravovať povolenia a nastavenia súkromia.

APEL NA ZÁVER

- Hrozby sa neustále vyvíjajú. Phishing je presvedčivejší, malware sofistikovanejší.
- Najsilnejšou zbraňou a najlepšou formou ochrany je **neustále vzdelávanie a ostražitosť**.
- Zostaňte informovaní, pravidelne revidujte svoje nastavenia a kriticky pristupujte k novým službám.
- V konečnom dôsledku, najväčšou devízou je **informovaný a proaktívny používateľ**, ktorý aktívne spravuje svoju digitálnu stopu.

ĎAKUJEM ZA POZORNOST

- Otázky a odpověde